

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa d. 19. kwietnia. —

Urodzony Franciszek Baranowski, właściciel dóbr ziemskich Olszowska i Raba-Niżna w obwodzie sandeckim, z obowiązkiem się aktem prawnym, swoim i potomków swoich imieniem, zaliczać co rok począwszy od d. 1. listopada r. b. do c. k. kasy obwodu sandeckiego po 73 złr. m. k. dla czterech inwalidów wojaskowych z tegoż obwodu, i dla zabezpieczenia tej wieczystej fundacji pozwolił na pomienionych dobrach swoich zainstalować, jako dług pięćprocentowy na rzecz funduszu inwalidów, sumę 1460 złr. m. k.

C. k. rząd krajowy z upodobaniem znajduje w tym powód, podać piękny ten rys miłości ojczyzny i ducha dobroczynności do powszechniej wiadomości.

— Z Czech. —

Dyjecezyja praska pogrążona została od dnia 28. marca r. b. w głębokim żalu po nagłym zgonie swego księcia arcybiskupa, Alojzego Józefa Krakowskiego, hrabi Kollowrat, barona Ugezd, legata apostolskiego i prymasa Królestwa Czeskiego i t. d. i t. d. zmarłego na paraliż d. 28. marca o godzinie 9tej wieczorem w 74 roku życia. — Urodził się d. 21. stycznia 1759 w Pradze. Z młodu poświęciwszy się stanowi duchownemu, ćwiczył się w potrzebnych do swego powołania naukach w zakładzie kapituły olomunieckiej, teologię ukończył w Rzymie i tam wyświęcony został na kapłana. — W Rzymie otrzymał stopień doktora s. teologii i zaraz potem został proboszczem w *Kremsir*; wszakże starożytny uniwersytet rodzinnego miasta jego (Pragi) policzył go między swoich doktorów teologii, a trochę później kapituła olomuniecka pomieściła go w swoim gronie, jako nieustannie przesiadującego tamże kanonika. W krótko potem, w r. 1801 sprawował w tej starożytnej stolicy arcybiskupiej urząd jenerałnego wikaryjusza i sznfragana. Naj. Pan mianował go w r. 1811 biskupem w Roenigraetz a d. 5. września 1830 księżciem arcybiskupem praskim i prymasem Królestwa Czeskiego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

— Z Petersburga d. 27. marca (8. kwiet.) —

Artykuł ogłoszony 3. b. m. dał już poznać postanowienie, uchwalone wspólnie przez legacyją rossyjską i portę ottomańską, względem wyznaczenia w Sizopolu stanowiska dla eskadry, zostającej pod wodzą kontr-admirała Łazarew. Wypadek ten był skutkiem pomyślniej odmiany, jaka zaszła w położeniu interesów w Stambule, przed przybyciem jeszcze tej eskadry. Jakoż, w rzeczy samej, armija egipska zatrzymała się była w dalszych swych postępkach i wszystko zdawało się rokować blizką ugode.

To faktum, które artykuł 3. marca tak był podał do powszechnej wiadomości, zostało ostatniemi czasy sfalszowanem przez mnogie dzienniki francuzkie, w sposobie najdziwaczniejszym. Dzienniki te przypisały postanowienie, tyczące się eskadry cesarskiej, krokom, które jakoby poseł francuzki, admirał Roussin, przedsięwziął u porty ottomańskiej, od pierwszej chwili przybycia swego do Konstantynopola.

Podobne twierdzenie, zupełnie niezgodne ze stosunkami, istniejącemi teraz między Rossyją i Francyją, potrzebuje sprostowania.

Oto więc są fakta, tak, jak się właśnie odbyły.

21. stycznia (2. lutego) porta, zatrwożona posuwaniem się Ibrahima-paszy ku Brussie, wręczyła ministrowi rossyjskiemu notę urzędową, prosząc cesarza nie tylko o pomoc w siłach morskich, lecz i o wysłanie jednoczasowe wojsk lądowych.

25. stycznia (6. lutego) jenerał-porucznik Murawjew powrócił do Konstantynopola. W tymże dniu porta odebrała wiadomość, że Ibrahimpasza zatrzymał się w Kutahia.

Wrażenie, sprawione przez tę nowinę na dywanie, dało się już widzieć w najpierwszej konferencyi, w której jenerał Murawjew wyłożył wypadki swego poselstwa. W tej naradzie, która miała miejsce 27. stycznia (8. lutego) reis-effendi podał zagadnienie: wazali w obecnym stanie rzeczy, więcj już dla porty zaspokaja-

jącym, nie byłoby przyzwoitą odwołać posiłki, których przed kilką dniami żądała, kiedy mniemała się zagrożoną największym niebezpieczeństwem? «

P. Butieniew odpowiedział, że sam tylko sultan może sądzić: czyli należy zwlekać środki bezpieczeństwa, o które przedtém tak usilnie proszono; dodał, iż z kąd inąd trudno byłoby zapobiedz przybyciu eskadry, jeżeli już ta, jak wnosić potrzeba, wypłynęła z Sewastopola, lecz, że, jeźliby się udało spotkać ją na morzu, możnaby zwrócić ją do zatoki Burgas, gdzie mogłaby stać w pogotowiu do przyścia na pomoc stolicy, jeźliby okoliczności wymagały jej przybycia. P. Butieniew wezwał przytém reis-effendego, ażeby dał na piśmie wynurzone przez się żądanie względem odwołania rosyjskiej eskadry; tudzież, ażeby w rozrządzenie legacyi cesarskiej oddał jeden statek parowy lub inny lekki okręt, w celu posłania go na przeciw naszej floty.

W skutek tej rozmowy i na urzędowe zapotrzebowanie przez p. Butieniew, reis-effendi 5. (17.) lutego, przesłał mu memoryjał, w którym zostało umieszczone żądanie ministra ottomańskiego, oświadczone na konferencji z d. 27. stycznia (8. lutego).

Akt ten tak jest ważnym, iż nie może nie być ogłoszonym co do słowa, równie jak i odpowiedź p. Butieniew reis-effendemu, dana tegoż d. 5. (17.) lutego.

Ogólny rzut oka na te szczegóły wystarczy do przywrócenia wypadkom rzeczywistego ich światła. Z niego okazuje się:

Że obecność floty rosyjskiej w Bosforze przestała już być uważaną za konieczną od chwili, w której niebezpieczeństwo, grożące stolicy, zdawało się oddalać, mianowicie, odkąd się dowiedziano, iż armija egipska wstrzymała się w swoim posuwaniu się, który to wypadek porta uroczyście przyznaje wpływowi zbiawienych chęci naj. pana.

Iż minister rosyjski, powodowany uczuciem swoich obowiązków, przewidział wolą j. c. m. nie wahając się w uczynieniu zadość żądaniami sultana, i, że w tém przekonaniu pierwszy zaproponował ministrowi ottomańskiemu odesłać flotę rosyjską do portu Burgas, z kądby łatwo pospieszyć mogła na odsiecz stolicy, jeźliby jeszcze jakie niebezpieczeństwo jej zagroziło.

Iż to porozumienie się pomiędzy ministrem rosyjskim a reis-effendem miało miejsce 27. stycznia (8. lutego), zaś admirał Roussin przybył do Konstantynopola 5. (17.) lutego, a widział się po raz pierwszy z ministrem ottomańskim dopiero 7. (19.) lutego.

Iż właśnie sam p. Butieniew w d. 27. stycznia (8. lutego) wezwał portę do oddania jednego statku parowego pod rozporządzenie poselstwa rosyjskiego, dla wyprawienia go na przeciw floty cesarskiej, nie zaś, jak niektóre dzienniki fałszywie głosiły, poseł francuzki, który jakoby domagał się i otrzymał to jego wyprawienie.

Nakoniec, iż myśl cofnienia floty rosyjskiej do Burgas przed jej zawinieniem do Bosforu, nastąpiła bez żadnego wdania się admirała Roussina i żadnych dla porty pogroźek; a to wszystko z nader prostej przyczyny, iż układy te przełożone zostały porcie przez ministra rosyjskiego, 9ciami dniami przed przybyciem posła francuzkiego.

Tak więc nowe przeznaczenie eskadry rosyjskiej wskazaném zostało zawczasu przez propozycje, podane przez p. Butieniew w d. 27. stycznia (8. lutego); ztąd też minister ten nie wahał się bynajmniej względem drogi, jakiej miał się trzymać, gdy 8. (20.) lutego, z rana oddział floty naszej zarzucił kotwice w Bujukdéré. Pospieszył ón natychmiast z powtórzeniem tego, co powiedział był 27. stycznia, iż zdaje mu się przyzwoitą, uczynić zadość chęciom sultana przez zgodzenie się, ażeby eskadra cesarska zawięta do portu Burgas do czasu odebrania nowych rozkazów j. c. m. «

W takiej też myśli wyrażał się poseł rosyjski w rozmowach z jenerał-adjutantem jego w. sultana, Mushir-Ahmet-paszą i seraskierem Chozrew-paszą, gdy dwaj ci powiernicy sultana odwiedzili go 3. (20.) lutego, i potem 10. (22.) tegoż miesiąca. W odpowiedzi otrzymał od nich uroczyste oświadczenie: iż, pomimo nadziei, że sprawy egipskie ukończą się pokojem i bez dalszego zawikłania, sultan, w każdym razie, polęga na wspaniałomyślnej pomocy naj. cesarza.

W tymże czasie poseł francuzki, chcąc za swojej strony przekonać portę o życzliwości rządów swojego ku interesom wielkiego sultana, zobowiązał się nalegać na paszę egipskiego o przyjęcie przełożonych mu przez portę warunków pokoju. Jeżeli krok ten otrzyma żądany skutek, gabinet cesarski pierwszy szczerze wieszować mu tego będzie, gdyż wypadek takowy odpowiadałby najdoskonalej zamiarom, które stały się powodem tak poselstwa jenerala Murawjew do Aleksandryi, jak i wysłania eskadry rosyjskiej do Konstantynopola.

Lecz dopóki pasza egipski nie przyjmie przełożonych mu warunków i dopóki ich najściślej nie wypełni, sama roztropność każe niedowierzać szczerości obietnic Mehmeda Ali. Ostro-

ność tę bardziej jeszcze czyni potrzebną, i mocniej utwierdza nas w tém mniemaniu świeży postępek Ibrahima paszy, który, gardząc własnymi nawet zapewnieniami, i otwarcie łamiąc obietnice, [dane generał-porucznikowi Murawjew, ośmielił się na nowo rozpocząć dalsze wojenne działania, złożyć z urzędów wszystkie władze ottomańskie w Smyrnie i opanował nawet miasta Magneziją i Balikéres. A nadto, gdy cała armija egipska przybiera postawę coraz bardziej zagrażającą spokojności stolicy państwa ottomańskiego, Mehmed Ali ze swojej téż strony posuwa z największym pospiechem przygotowania wojenne, i zamysła o przesłaniu dla Ibrahima paszy nowych posiłków.

Wiadomości te wprawiły portę w mocną niepokojność i dały w jej oczach większą jeszcze cenę obecności rossyjskiej eskadry.

Po otrzymaniu tych wiadomości, które do-
szły tu 8. (20.) marca, cesarz jmc przesłał natychmiast generał-gubernatorowi nowo-rossyjskiemu, hr. Woronzow, rozkaz, ażeby niezwłocznie wyprawił przygotowaną w Odessie eskadrę z wojskiem lądowem, pod eskortą części floty, zostającej pod dowództwem kontr-admirała Kumani. Wyprawa ta ruszyła rzeczywiście z miejsca 17. (29.) marca o godz. 6tej z rana. Z niecierpliwością oczekiwano przybycia jej w Konstantynopolu, i rząd turecki wydał już był należyte rozkazy dla przygotowania jej zapasów żywności i wszelkich innych potrzeb. Tak więc wkrótce dostateczne siły będą mogły bronić stolicy państwa ottomańskiego na przypadek potrzeby, lub wspierać wszczęte z paszą egipskim układy.

Po uczynieniu tych wojennych rozporządzeń, cesarz jmc, chcąc przez uroczyste oznajmienie swoich zamiarów położyć tamę dumnym zamiarom Mehmeda Ali, rozkazał ministrowi swojemu w Konstantynopolu urzędownie oświadczyć: iż eskadra i wojska lądowe, wysłane na pomoc sułtanowi na wyraźne żądanie tego ostatniego monarchy, dopóty pozostaną na stanowisku, jakie wyznaczonem dla nich będzie, dopóki Ibrahim pasza nie ustąpi z całej Azji mniejszej, dopóki nie przejdzie za górę Taurus, i dopóki pasza egipski nie podpisze podanych mu przez portę warunków.

Skoro tylko dwojaki ten cel osiągnionym zostanie, j. c. m., według uczynionego uroczystości w dniu 17. lutego oświadczenia, rozkaże flocie i wojskom swoim wrócić do Rossyi. *) (T.P.)

— Z Odessy d. 28. marca. (9. kwiet.) —

Statek parowy »Newa« powrócił dnia 25go marca (6. kwietnia) do naszej zatoki z Konstantynopola. *) W Konstantynopolu panowała ciągle zupełna spokojność; lecz układy (o pokój z Mehmedem Ali, wice-królem Egiptu) nie przyszły do kresu ostatecznego. Kilka przybyłych tu w tych dniach okrętów kupieck. spotkało eskadrę kontr-admirała Kumani na wysokości morza około Kalakria; możemy zatem przypuścić domysł, że eskadra ta, w chwili, kiedy to piszemy (mówi *Journal d'Odessa* z dnia 28. marca (9. kwietnia) b. r., z którego niniejszy artykuł wyjmujemy), musiała już przybyć na miejsce swego przeznaczenia. Według doniesień kapitanów (okrętowych) zdaje się być rzeczą nie wątpliwą, że wojska egipskie posunęły się o kilka marszów naprzód. W naszej zatoce wsiadają znowu świeże wojska na okręty przewozowe. — Przeszłej nocy spadł tu śnieg dosyć wielki; całej zimy przeszłej nie widzieliśmy go tu w tak znacznej ilości. Lecz godna uwagi i zapewne dosyć ciekawa, że u nas dziś dopiero (28. marca według starego, a 9. kwietnia według nowego kalendarza) rozpoczyna się po raz pierwszy sanna, której wcale nie mieliśmy tej zimy.

Brazylija.

Gazety angielskie donoszą z Rio de Janeiro z dnia 26. stycznia: »W dniu 10. b. m. przyjechał cesarz w towarzystwie rejenicy angielskiego sprawującego interesa, sir A. Aston, który tak, jak admirał Baker i inni oficerowie okrętu Warspite byli przed odjazdem swoim na pożegnaniu, gdy już wprzód przedstawił cesarzowi pana Quseley, tymczasowego sprawującego interesa, aż do przybycia nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra. Teżoż samego dnia podał ces. austriacki sprawujący interesa baron Daiser cesarzowi list od swojego monarchy. Diario z dnia 19. b. m. napełnione jest wiadomościami o chorobie zmarłej w dniu 15. stycznia księżniczki Pauliny Maryjanny w 10. roku życia. Następne numera obejmują tylko miejscowe interesa.«

Portugalija.

Statkiem parowym *Confiance*, który opuścił Oporto w d. 25. marca, i w d. 30. zawinął do Falmouth, odebrano wiadomość, że migueliści udęrzyli na nowo w d. 24. marca na Oporto, i poniosłszy klęskę, o której donieśliśmy

*) Namienione w tym artykule pisma dyplomatyczne umieścimy w następującym numerze *Gazety* naszej. —

*) Donieśliśmy w nrze. 45 *Gaz. n.* z dnia 16. kwietnia r. b. z *Journal d'Odessa*, że w Odessie codzień wglądano powrotu tego statku.

w przeszłym numerze gazety naszej, zostali ze stratą odparci. Atak ten był wymierzony na nowy, jeszcze nie ukończony szaniec, na wzgórzu Antao, który migueliści na krótki czas opanowali. Tymczasem wyparli ich silnym uderzeniem pierwszy i drugi batalijon angielski. Podtenczas udźrzyli także na pedrystów z prawego boku, lecz równie zostali odparci. Stratę miguelistów podają przesadnie na 6 do 800 ludzi. Flota Dom Pedra jest w zupełnym powstaniu. Od kilku miesięcy nie płacono jej żołdu, osada nie chciała puścić admirała, albowiem obowiązał się jej zapłacić. Sartorius pisał list do cesarza, użalając się na niedbałość o flotę i niewdzięczność cesarza. Cesarz wysłał natychmiast kapitana Crosbie, aby odjął dowództwo admirałowi; lecz ten wzbrał się i zagrożony był sądem wojennym. Sir J. Doyle, który z tego powodu chciał uwięzić admirała, został sam uwięziony i na okrętach zatrzymany. Flota podniosła kotwicę dla blokowania Oporto i zmuszenia cesarza do zapłacenia załogi. *Times* czyni uwagę, iż jest domysł do wniosku, że spór między rządem w Oporto a admirałem Sartorius został załatwiony. Domysł ten potwierdza się przez następujący list, datowany z wysokości Oporto z d. 25. marca: Opuściłem Vigo w d. 23. i mogę potwierdzić uwięzienie Sir J. M. Doyle i kapitana Crosbie, powszechnie tu wiadome. Sartorius był zobowiązany względem osady swoich okrętów i nie mógł inaczej działać; tym czasem spór między nim a rządem nie jest tak mocny, jakby można sądzić ze środków przez niego przedsięwziętych. Albowiem ón sam i jego oficerowie dali mi do zrozumienia, że jeżeli pieniądze i zapasy, których spodziewają się pod opieką jeneralnego komisaryjatu marynarki, za kilka dni z Anglii przybędą, wypłyną niebawem dla blokowania Tagu.⁴

Wielka Brytania i Irlandyja.

Morning Chronicle zawiera pod d. 2. kwietnia list z Portsmouth z dnia upłynionego: »Zaszło coś nieprzyjemnego na morzu śródziemnym; okręt Malabar o 74 działach, pod kapitanem Percy, odebrał rozkaz zabrania także dział, między którymi znajduje się dwadzieścia 24 funtowych dział ze strony naszego rządu dla sultana, które o ile być może jak najprędzej wraz z innym podarunkiem dział żelaznych, mających być zabraniami w Małcie, powinny mu być przesłane. Okręt Vincent i Britania, obadwa o 120 działach, odebrały rozkaz niezwłocznie udać się z Lizbony na stanowisko na morze śródziemne, albowiem rząd nasz albo nie rad widzi

obecność tylu francuzkich okrętów na tych wodach, lub z drugiej strony obawia się, aby Rosyjanie nie przeszli Dardanellów. Okręt *Warspite* o 74 działach ma niebawem wypłynąć, skoro będzie gotów wyjść pod żagle, w przeciwnym razie powinny być gotowe wyjść pod żagle okręty *Edinburgh* lub *Bellerophon* w tym porcie, a *Thunderer* o 84 działach w *Sherness*. W każdym przypadku powinniśmy na równym stopie z innymi mocarstwami stanąć, mieć ośm okrętów liniowych na Wschodzie, których w tej chwili nie masz, ponieważ nasza bandera wiceadmiralska powiwa na fregacie.⁴

O terażniejszej sprawie Turcyi z *Mehmedem Ali*, paszą Egiptu, zawięra dzień. *Globe* z d. 3. kwietnia następujący artykuł: Postępowanie rządu francuzkiego w turecko-egipskiej sprawie zupełnie jest przeciwne postępowaniu innego wielkiego mocarstwa. Największa szczerść, z jaką mocarstwo to oznajmiło Austrii i Wielkiej Brytanii swoje zamiary i poruszenia sił swoich, i niezmiennie oświadczenia, że życzy sobie działać zgodnie z naszym ministeryjum, powinno bardziej zaspakajać rzezonodwory, jak skrytość i nieufność drugiej strony, na które się słusznie użalamy.

Okręt angielski *Rover* o 18 działach, na którym jedzie pułkownik *Campbell* z poleceniem od rządu Wielkiej Brytanii, aby paszą Egiptu skłonił do wstrzymania kroków nieprzyjacielskich przeciw rządu, stanął d. 4. marca w Gibraltarze, i popłynął nazajutrz do *Alexandryi*.

Francyja.

Sławny fabrykant *Ternaux* umarł d. 2. kwietnia w domu swoim wiejskim w *St. Quen*.

Gazety paryzkie donoszą pod d. 2. kwietnia: Rocznica 519. stracenia *Jakóba Molay*, wielkiego mistrza templaryjuszów, zgromadziła przeszłej niedzieli w mieszkaniu *Damiette* w Paryżu następców tego zakonu, który *Filip* piękny sądził być zniszczonym. W dziwnym ubiorze średnich wieków, który templarzyse chcą utrzymać, widziano wielu lekarzy, adwokatów i znanych uczonych, których nie poznano.

Dzień. *Charivari* wyszedł dzisiaj jako *Journal* z 20. wieku, w sposobie, jak gdyby cały świat był rzeczpospolitą.

Szesnastu polskich emigrantów, którzy dotąd za pozwoleniem ministra wojny i spraw wewnętrznych bawili w *Strasburgu*, odebrali rozkaz opuścić to miasto w d. 1. kwietnia.

Holandyja.

Gazeta amsterdamska *Amsterdamer Han-*

delsblad zawiera następujący list z Hagi z d. 2. kwietnia:

»Angielskie i francuzkie dzienniki rozniosły od kilku dni różne wieści o układach z panem Dedel; podług jednych ma się coraz bardziej zmniejszać prawdopodobieństwo do załatwienia sporów, podług drugich zerwane są układy i poseł powraca. Ja mogę wątpić najmocniej zapewnić, i sądzę, iż dla zaspokojenia narodu jest potrzebne, donieść mu, że wszystkie te wieści są bezzasadne, i źródła swoje winne są żądy tych dzienników, aby czytelnikom swoim kosztem prawdy nowości udzielały; lub chęci, wzbudzenia w Holandyi niespokojności i nieukontentowania. Najnowsze wiadomości wiarygodne, nadeszły z Londynu, potwierdzają doniesienie moje przed ośmiu dniami, że, gdy się nie można było porozumieć względem punktów przedugodnych, a p. Dedel mógł tylko zawrzeć ostateczny traktat z pięciu mocarstw, posłowie trzech północnych mocarstw żądali instrukcyj, o których najdalej nie można wątpić, aby przystąpić mogli do traktatu zawartego z jednej strony między Holandją, a z drugiej strony między Francją i Angliją. Może potrwać jeszcze ośm do czternastu dni, dopóki nie nadejdzie odpowiedź z Petersburga z odpowiedziami innych dworów do Londynu. Podług wszelkiego do prawdy podobieństwa rozpoczyna się na nowo szybko układy. Cokolwiek obce dzienniki donoszą, nasz rząd niczego bardziej nie pragnie, jak tylko końca sporu i niepełnego położenia kraju. Względem cła na Skaldzie zbliżyły się już Anglija i Francya. Większe trudności zajdą względem transito w Limburgu; lecz ponieważ tak Belgijum, jak my, pragnie ukończyć spór, spodziewamy się, że uzna słuszność tego żądania i okaże gotowość do załatwienia rzeczy. Wieść o przeniesieniu konferencyi do innego miasta, iakoż inna względem podziału Belgijum, jest bezzasadna.«

Turcyja.

Dostrzegacz Austr. z d. 13. kwietnia r. b. pisze: Wiadomości, nadeszły zwyczajną pocztą do Wiednia z Konstantynopola, z dnia 27. marca, donoszą: »Podług raportów z Aleksandryi z dnia 9. t. m., przywiezionych przez francuzką galiotę wojenną la Mesange, Mehmed Ali odrzucił warunki, przełożone sobie przez francuzkie poselstwo w Konstantynopolu, w skutek konwencyi zawartej w dniu 21. lutego z portą, i oświadczył postanowienie, toczyć dalej bój lądem i morzem, aby wymusić pokój pod warunkami, oznajmionemi początkowie Halil paszy, podług których cała Syryja i część Karamanii powinny być z jego wielkorządztwem połą-

zione. Ameddszi efendi Reszid bej, który w d. 23. wieczorem na pokładzie wspomnionj galioty do Konstantynopola przybył, przywiózł to postanowienie Mehmed Alego dla ministeryjum porty, które nazajutrz odbyło wielką radę, aby się wśród okoliczności naradzić o środkach, mających się przedsięwziąć. Względem uchwał na tej radzie zapadłych nic dotąd nie wiadomo. W dniu 14. b. m. wsiadł c. k. internuncyusz, baron Ottenfels, jadący do Wiednia za urlopem, na pokład c. k. korwety *Abbondanza*, dla udania się do Tryjestu, lecz z powodu niepomyślnych wiatrów dopiero nazajutrz mógł odpłynąć. — Przy tej sposobności okazało się publicznie powszechne uszanowanie, jakie sobie ten minister w ciągu swojego 10-letniego pobytu w tej stolicy tak przez swoje znamienite przymioty, jakoteż przez swoje mądre i uprzejme zjednał postępowanie. — W dniu 22. t. m. zawinęła do zatoki konstantynopolańskiej część stojącej w Gallipoli ottomańskiej floty, złożonej z jednego okrętu trzechpokładowego, 3 dwupokładowych, 2 fregat, 2 brygów i 1 kutra, i stoi na kotwicy pod *Beschyktasch* i *Dolmabaktasch*. Sultan odwiedził w dniu 24. okręt admirałski *Machmudie*. Reszta floty prawie z 10 okrętów złożonej stoi ciągle między *Lampsaki* i *Gallipoli*. Epidemija katarowa z febrą i bolem żołądka połączona panuje tu od czasu łagodniejszego powietrza i sprawia wiele chorób. I sultan na nią zapadł, lecz wkrótce przyszedł do siebie, i w dniu 22. tego miesiąca, w piątek, był publicznie w meczecie. Królewski angielski poseł, lord *Ponsonby*, od niejakiego czasu tu spodziewany, nie przybył do tej stolicy; a nawet nie ma wiadomości o fregacie *Akteon*, na której z Neapolu wypłynął. Pomimo natężenia umysłów od czasu ostatnich wiadomości z Aleksandryi spokojność publiczna ani na chwilę nie była naruszona.

Podług późniejszych wiadomości, odebranych z Konstantynopola przez nadzwyczajną sposobność z d. 30. marca, wyjechał do kwatery *Ibrahima paszy* przybyły w d. 23. z Aleksandryi ameddszi efendi, *Reschid bej*, w towarzystwie pierwszego francuzkiego sekretarza poselstwa, pana *Varenes*, aby układać się względem projektów pacyfikacyjnych, przez Mehmed Alego porcie w osobie *Halil paszy* objawionych.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Z korespondencyj prywatnych.)

Sanok d. 14. kwietnia. — W cyrkule sanockim były od dnia 1. stycznia 1833 następujące

walne jarmarki na woły tuczne: 1) W dniu Nawrócenia Ś. Pawła (25 stycznia) w Rymanowie. Kto na ten jarmark przypędził zupełnie utuczone woły, może sobie pozwolić; ponieważ jarmark ten, lubo nie może się liczyć do dobrych, w porównaniu z innymi był przecież najlepszym. 2) W poniedziałek zapustny (18. lutego) w Bukosku był jarmark na tuczne woły, szczerze mówiąc, zły; lecz w porównaniu z przeszłym i następnymi można go nazwać średnim; ponieważ właściciele wołów odebrali swój kapitał i cokolwiek wzięli za karm. 3) 4. marca w Jaćmierzu jarmark był zły; ponieważ właściciele wołów utracili nie tylko procent od wyłożonego na zakupienie bydła kapitału, lecz nawet wydatek na wypasienie. 4) W poniedziałek wielkonocny d. 8. kwietnia, znowu w Rymanowie, jarmark poszedł gorzej, jak sobie można było obiecywać, i jakiego tu od wielu lat nie pamiętają. Właściciele wołów utracili nie tylko procent od wyłożonych na bydło kapitałów, nie tylko wydatek na 4 do 5 miesięczną karmią, lecz — niestety! — część kapitału. Na ten jarmark przypędzono przeszło 3000 sztuk dobrze utuczonych wołów; kupcy jednak mniej za nie podawali, jak kosztowały zupełnie chude, nim zostały w stajni postawione; żądali przeto więcej jak 10 sztuk na stu radaszu. Przeto mało kto sprzedał i tylko ten, co nie miał już na dal paszy ani karmi dla swego bydła.

Nawet woły, niesprzedane w Bukosku z powodu cen niskich, które za nie dawano, a potem jeszcze przez 40 dni karmione, musiały być w Rymanowie o 10 do 20 zr. m. k. taniej sprzedane, jak na jarmarku w Bukosku za nie dawano.

Najlepszych wołów, ważących blisko 12 cettuarów (wagi wiedeńskiej) sprzedano parę z 1/10 radaszu po 100 zr. m. k. Lecz największą część przypędzonych tutaj, i to największych i najtłuszczejczych wołów, należących do możniejszych właścicieli, powróciła do domu i pójdzie zapewne do Węgier, gdzie bydło na rzeź w bardzo dobrej stać ma cenie, ponieważ z dolnych Węgier, z powodu panującej tam pomiędzy bydłem zarazy raciczniej, nie ma być wolno pędzić go do Węgier górnych.

Rossyja. (Tygodnik Petersburski z d. 21. marca (5. kwietnia) r. b.): Z Berdyczowa.

Nie ma tu zgoła prawie handlu sukniami zagranicznymi: za to odbyt sukien warszawskich i rosyjskich jest znaczny. Do sprzedaży tych ostatnich, oprócz wielu sklepów, są tu dwa magazyny sukiennych fabryk: jeden fabryki A. Thamera (syna sławnego agronoma) i spółki, znajdującej się o 120 wiorst od Berdyczowa w gubernii kijowskiej w miasteczku Chabnie; pracuje w niej 320 robotnika i co rok się wyrabia do 1700 postawów sześciu gatunków sukna od 5 do 17. rubli za arszyn. Drugi magazyn jest fabryki marszałka Hańskiego w gubernii kijowskiej, we wsi Wierzchownie, o 50 wiorst od Berdyczowa; pracuje w niej 300 robotnika; wyrabia się co rok do 1500 postawów, od 6 do 19 r. za arszyn.

Z Kijowa. Na tegoroczny jarmark Trzykrólski do Kijowa przywieziono towarów rosyjskich za 1,196,981 r.: w tej liczbie chustek bawełnianych za 88,475 r., wyrobów jedwabnych za 70,400 r., wyrobów kruszcowych za 697,315 r., pojazdów za 33,400 r., cybuchów z musztukami bursztynowymi za 15,040 r. (!), kapeluszy damskich słomianych, fabryki księżnej Repnii, za 15,120 r., fortepianów za 20,000 r. i t. d. Zagranicznych towarów przywieziono za 606,099 r.: w tej liczbie chustek wełnianych za 223,410 r., wina rozmaitego za 108,000 r.

Przypędzono ze stad Naryszkiina i kupca Szepkowa koni za 23,500 r.

Z całej masy przywiezionych towarów sprzedano ich za 627,651 r.

W czasie kontraktów tegorocznych zeznawo aktów kupna na 764,254 r. 85 k. sr. i na 1,804,660 r. ass. testamentów i zapisów dziełczych na 26,710 r. sr. i 500 r. ass., zapisów darowizny na 20,00 r.; od tych wszystkich transakcyj izba cywilna kijowska wzięła 30,571 r. 24 k. sr. i 75,419 r. 20 k. ass. i miedzią.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Die Belagerung von Corint*; nowa wielka opera w 3 aktach. (Po trzeci raz.)

Jutro: *Die beiden Galeerensclaven, oder: Die Mühle von St. Altevorn*, dramat w 3 aktach.

Teatr polski. — W poniedziałek: *Życie według najlepszego tonu*, komedia w 4 aktach.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest: Nr. 16. Rozmaitości.)